

ارتقا

ادبیات ، فنون عسکریه و بحریه ،
وتاریخ و تجارت و زراعت و صنایع
ومعارف و امور نافعه و اکتیجی فقراتدن
باحث مصور جریده در .

(ارتقا) نك - تانبول و طشره
ایچون بر سنه لك آبونہ سی ۳۲
غروشدرد . پوسته پولی مقبولدر .
صحائفی ماجمله ارباب قلمه آچیقدر . هر الی قلم
طوتان یازہ بیلیر . مرکزی باب عالی
جاده سنده « معلومات » اداره خانه سیدر .

تاریخ عمومی تربیه اطفال

—۱—

نباتانند تا نوع بشره و انچه به قدر موجودات عضویه نك حياتند بر تكامل تدریجی، بر انبساط دائمی مشاهده او- لنمقدمه در. شوحالار كائنات عضویه نك طبیعتلرند مكنوز و عديم الانفكاك بر خصلتدر. لسان فنده اشخاص دنیان بو مخلوقاتك حیات معنویه نك ابساطی برطاقم قواعد و اسباب خارجیه اعانه سیله الزام و تصاحب ایلین طرز تعلیمه اخلاقیون و عوام لسانند «تربیه» نامی ویرلکده در. نودمیده نباتانك، صوف سفلیه حیوانانك قسم اعظمی کاهی حقها تربیه اهتمامی بد قدرت الهیه، من كل الوجوه تعاون بشری به احتیاج مس ایتدیرمكسزین تكفل ایتشدر. شوسوزدن جناب صانع ازلی یا نك كنز حیوانات عالیه بی تربیه ایدوب طبقه سفلاده بولنلاری ترك ایتشدر معناسی اكلا شلمسون ! باغچوان، چفتیجی، آری، مواشی و سائر حیوانات بسلیلر اکثر حالاتده طوپراغك دادحق اولان قوه اباتیسه سنی آرتیرمق اوزره ادا نه و اعاره لر ده بولینیورلر كه، بالاخره بو مساعی و اقداملرینك ثمراتی انطاف ایده جكلردر. ضوف عالیه ده کی حیواناتده قدرت بالغه صمدانیه، نقیدات و اهتمامات نقطه نظر نجه براز ده تخفف ایتش کی کورینور. بوكا مقابل ده بیوكلرك یعنی ابونك یاورولرینه قارشو بر محبت و فاکارانه بسلمه لری اراده بیورلمشدر. بالفرض کوچكاری بیوكلر سورلر، یدرلر، محافظه و مدافعه به نصب اهتمام ایدرلر. حاصلی بو خصوصیه کی میل طبیعلری بك زیاده در. شوحال طیورده، درت آیاقی حیواناتده ده زیاده مشهود و مجربدر. بونلرك یاورولرینه قارشو بسلكاری حسن شفقت پرورانه و رقت، شایان حیرت و تقدیر بر درجه ده در. بلا تفریق دنیله بیلوركه، كافه اجناس مخلوقات، واهب حقیقینك كندیلرینه تحمیل و تخصیص ایتدیكى وظیفه تربیه و تعلیمده تماماً موفق اولورلر. هیچ برینك اصل و نسبی تغیر ایتدیكى کی بالذات كندیلرینه مختص اولان عملیات عمومی و خصوصیه بی کمال امن و صدقه محافظه ایتمكده درلر.

اك فطین وحساس حیوانلردن صرف نظرله نوع بشره نقل كلام و حصر مرام ایده جك اولورسه ق خالق كائناتك انسانلرك

تربیه سی خصوصیه بزه، اولیای امور و بر قسم مهم تودیع ایلمش اولدیغی بولورز، روی ارضده هیچ بر حیوان تصور اولنه منكه، انسان قدر ضعیف و نحیف بولنش اولسون، انك قدر اقدامات بدنیه به احتیاجدن وارسته بو- لنسون ! بر طفل شیرخوار رحم مادردن بو عالم تگونه ایاق باصنجه جانی، روحی مهم بر طریق تكامل اوزرنده سلمه اسلام جولانه میدان بولمقسزین، انسانی متحیر قالدیغی نوزعامتخانه بی پایان ایچروسنده تربیه ایچون تقیدات متدیه به، اقدامات عدیده به مجبور ایلدیكى كی، مربی ازلینك بر هدایت سبحانیسی نفوذ منتظمه عرض اقتدار ایلر ! ادعا ایدله كن بوتربیه اطفاله دائر مساعی و تأثیرانك معناسی عمومی ملاحظانه، انسانك معصیت جهتیله بر مخلوق غافل اولدیغی نقصانی ده علاومه ایدیلورسه، تربیه بك هر زمان و بتون اقوام نرندنه ناقص قالدیغی و تأثیر ادیانك بیله بو خصوصیه كفا یتمز قاله رق، لا یتغیر اولان مقدارلرینك و ساطتیله طریق مستقیم بولمقدمه تصادف ایتدیكى مشكلاتك نه سببه مبنی اولدیغی اكلا شیلور. بو تاریخ عمومی اطفال - ده هر شیدن اقدام، بزى اوج اقباله نائل ایتمكى دوش وظیفه سنه آلان اك كوزل و سزای امثال و سائل ادب و تربیه بی تركیه ذات و صفانه خادم و ساططی تحصیله شتابان اوله جفز. بونكله برابر موضوع بجمزك « دبستان تاریخ » دن عبارت اولدیغی ده خاطرندن چیقارمیه لم؛ صحه عالمده اجرا ایدله كن نيك و بد حالات نظر تدقیقمز چاره جق، بزه تقدیرده وظیفه دار بولنه جفز. استاد ادب و عرفانز اولان حكماى عربك امثال مشهوره سندنركه، : « هر شئی محك تمیزه عرض ایده رك مستحسن كورینلری حمایه ایدك » بوجهاء حكیمیه كه - هر قوم و ملت نرندنه رهنمای فضیلتدر - رهبر توفیق و تصفیه من اولسون، مربی و معلمك درجه قدسیت و علویت منزلتی «لولا المرئی لما ...» حدیث سعادت تجدیدی بك عالی بر صورتده تعریف و تصویر بیوریور.

ادیان منتشره نك نفوذندن خارج قالان و مدنیلرجه «وحشی» و صفته مظهر اولان « اقوام بدویه » بی بهدالمطالع یمودیلری، اقوام خرسیتیانیه بی سنجیده میزان تدقیق ایده رك حجرای ابدیه حائز قصب السبق اولان بی نوعمرك قواعد حیاتییه و قوانین

خصوصیه سنی ممكن مرتبه تفهیمه چالیشه جفز. خاطر نشان اولمق كركدركه، بو زمین عرفانی مالك اولدیغی پهنای بی پایان حسبیله تمدید احتیاجاته مجبوریت حسن ایدیلورز، فی الحقیقه تربیه اطفال، معنای عمومیسی داخلنده، كافه حیات اقوامی در آغوش ایدر، چونكه جمعیت دائره سنده ادیان، قوانین، اخلاق، فنون تجارت، صنایع، حرف، وقایع سیاسییه كی هر شئیك تفیص ذاتی و تكمل اشخاصه تأثیری باهردر، تربیه اطفالك تاریخ مكملی حیات عمومی بشری احتوا ایتلی. ایدمی آكا بویه بر معنا ویرمك و حصر تمدید ایتك آنی عديم الامكان بر حاله ارجاع دیمكدر. شو حاله نظراً « تربیه اطفالی » دلالت خصوصیه بی اعتباریه ایضاحه چالشدق. « تاریخ عمومی تربیه اطفال » عنوانی ویردیكمز شو مقاله ده چو جق یتشدیرمه خصوصیه اجرا ایدلمش و ایدله ككش نقطه عطف اهمیت ایده رك بو تربیه بی مجرد زیر قبضه نفوذینه آلان و لاسیا اخلاق و ماهیتندن باشلوجه نشانه ویرن قواعدده توقف ایده جكز.

مكتب اعدادی ملكی مأذونلردن طربزونی : مسعود رمزی

فون عكریه

{ اوستریا و مجارستانده }

اركانه صریه سیاحتلری

— ۸ نجی نسخه مزدن مایعد —

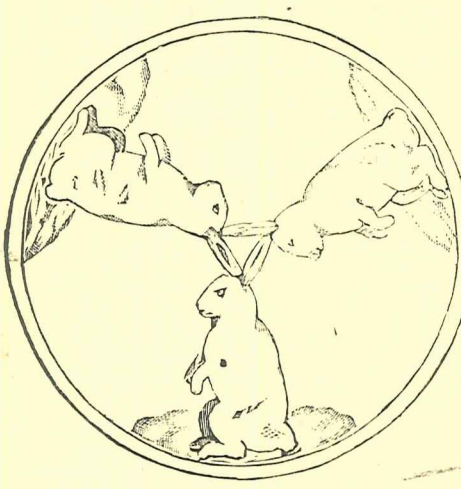
اكر رئیسك مقصدی سیاحتك حین اجرا سنده بعض ضابطارایله مواده شكوكیه دائر مذاكرانده بولمق ایسه، بونلرك و قتیله حاضر لائش بولملری ایچون اولجه خبردار ایدملری اقتضا ایدر.

سیاحتك سوق و اداره سی. — طرفلردن هر بری قاعده ارئه ایتدیكى قرارگاه عمومینك حقیقته اشغال ایده جکی موقعده بولنه بیله جك وجهله هر طرفك سوق و اداره ایدلسی لازمدر. امرلك ارسالنده بك بیوك قاریشقلقلرك ظهوری ملحوظ دكلسه، هیئت اداره یا طرفیندن برنده و یاخود هر ایکسینك وسطنده بولنور. محاربه ایچون هر ایکی طرف برلشمش بولمیلدر.

سیاحتی رئیس اولان ذات یالکز وظیفه ریاستی ایفا ایتمز، بالخاصه ضابطلرك تعلیم و تربیه سنه حصر اقدام ایتلیدر. بورئیس هر درلو وظائفی طویلار، ضابطان افكاری ذیلاً تحریر ایتدكن صوكره بركره ده كوزدن كچیر، یا تصحیح ایدر و یاخود تکرار تحریری ایچون اوامر مقتضیه ویرر. بو وظائفك معاینه سندن صوكره كرك تفصیلاتیه برابر تحریراً و كركسه شفاهاً؛ فقط بو حاله غیر شخصی اولمق اوزره بر مناقشه یورومتك اقتضا ایدر. بو وظیفه لر، اجرا ایدلدكن صكره طرف قوماندانلری واسطه سیله احكامنه اعاده ایدیلر، بونلرده وظیفه لری خصوصیه یوروسیلان مطالعاتدن خبردار اولدقلرینی و یاخود بو خصوصیه کی مافشه شفاهییه اثبات وجود ایتدكلرینی وظیفه لری یانسه قید ایتمكه مجبوردرلر. وظیفه لر، سیاحتك ختامنده تکرار تدقیق ایدیلر، فقط اوزمان بو تدقیق تعلیم و تدریس نقطه نظرندن اولیوب وظیفه لری تدقیق ایدیلر ضابطانك لیاقت و قابلیت بی بیان ایچون رئیسك تحریر ایده جکی راپوره بر اساس خدمتی كورمك مقصدینه مینیدر.

طرف قوماندانلری، طرفلرینك ارئه ایتدیكى قطعه عسكریه قوماندانك وظیفه لری ایفا ایتدكلری كی بوندن باشقه ده ضابطلرك تعلیم و تربیه سی نقطه نظرندن رئیسك معاونلیدر.

رئیس تفصیلاتیه برابر وضعیت ابتدایی بی قرارلشدر دینی زمان، هر طرف بونی بك بیوك بر دفته مناسب مقیاسده بولنلر بر خریطه اوزرنده كوستریر. رئیس هر قطعه به، دشمنه دائر معلومات ویرر، حالوكه بو معلومات اك مهم راساسی و اكثریاده ضابطانك ویره جکی قرار یكاه بی تشكیل ایتدیكى جهته بو معلوماتك حقیقته اولدیغی كی غایت درغری و صحیح اولمق اوزره ویرلسی اقتضا ایدر.

۶ نجی نسخه مزده کی معمانك حلی

محاربه نك سوق واداره سى پك زياده دقته، تطبيقه، صبر و تحمله محتاج در؛ كذا پك واسع معلومات ايله پك عظيم بردقتى، فوق العاده بر صحت نامه ي استلزام ايدر. بوخصوص، سياحت رئيسك ايفاي وظائف خصوصه كى اهليت واقتدارينك محك طاشيدر. عملياتى تسريع اتمه مك و مناقشات مفيدة مفصله ي اجرا ايجون هر درلو حالات دن استفاده ايلمك اقتضا ايدر. رئيس كمندى مطالعات مقررده سنى نه تردد ونده استعمال كوستر. ميه رك اجرا اتمه كى آليشملى ايجون وقايع حربيه نك جريان طبيعىسه نظراً ضابطانه چارچاقى قرار ويرمك ايجون بر فرصت ويرمك غيرت ايدر. محاربه تعليملى، فرض ايدى ان تعبيه وى مصا. دمه نك وقوعه كله جكي اراضى اوزرنده موقع اجرايه قويمق الزمدر. اولاً اراضى ي چارچاقى كشف ايله بالاخره ميدان محاربه دن اوزاق بر محله بولنه رق محاربه ي يالكز خريطه يه تطبيقاً سوق واداره اتمك شايان قبول دكلدر. بو صورتله حركت اتمك حقيقتيه مخالف اوله جنى كى سياحتك ايجاب ايتديكى مقصوده موافق اوله ماز؛ چونكه اوزمان بتون امرلك تخريراً و پك طوغرى اوله رق ويرلمى اقتضا ايدر، كه بتون عمليات و جاهاً اجرا ايدلمش اولور. طرفلر يكديكرينك يقينده اولق اوزره ضابطان مناسب بر صورتده انتخاب ايدلمش بر نقطه ده اجتماع ايدرلر. فقط امرلرله راپورلرلك موقع اجرايه قومى حقيقتده اجرا ايديله جكلرى مقرر بر زمانده اجرا ايدلملى و يا خود هيچ اولمازسه آله جقنى زمان نظر دقتدن دور طوتو. لمه رق اشارت و يا خود كمال دقتله حساب ايدلملدر. ضابطانك حقيقتده اراضى اوزرنده كوره جكلرى شينه نظراً قرار ويرملرى، و سياحتدن هيچ بر فائده استحصا ايديله ميه جكي جهتله يالكز خريطه اوزرنده ياييله جق حالارك كافه سندن اجتناب ايلملى قاعده اسياسيه دندر.

محاربه بيتدكدن ورئيس طرفندن قرار ويرلدكن صوكره، ضابطان تعقيب و يا رجعت ايجون ويريله جك امرلرله حركت عسكرىه ايجون ويريله جك امرلرى احضار ايدرلر.

ضابطان، وظيفه لرنك ايفاسى ايجون مقتضى اولار غيرت ماده و معنويلرينك درجه سنى آكلايه بيلملى ايجون تعليملره، حقيقتى اوله رق وقت سفرده اجرا ايديلورمش كى هر درلو حالاته بر طور جدى ويرمك غيرت ايتلدرلر. بو مقصده بناءً تا كيجه ياريلرينه قدر امتداد اتمك اوزره بر قلم ايشيله برابر عقببنده غايت اوزون باركير ياريشلىرى

اجرا ايديلر. ايشته بوخصوص، ضابطانك مقاومت و فعاليت لازمه يى حائز اولوب اولمقلرىنى آكلامق ايجون بر واسطه يكانه در.

رفيق على

آثار دهقادنيه نمونه لرى

— شاعر شيرين ادا كبايجى زاده ندابه —
بو هفته كى مصور فن وادبك؛ اوجولانكه براعه ضيع و او مشهر زاده طبع سنيح «دهقادنيه تمز» اولان شو جريده مذكور نك «بهار قوزولرى» لوحه سى و نهوت — و «بهار قوزولرى» منظومه سى ايله ترين ايتديكى، و يانار، دوزر برلك آلدينى معلومك زدر.

اوخ! او، نه شعرايدى؟! او، بر اثر اعجاز ايدى؟! او قودم. اوزرلر يكره ايلمك صاغلاق عادتاً بايلىوردم. بركت ويرسون؛ ادب خامه بردوش جناب چايفرو شك همت بيرانه لرينه. اه! او، نه لوحه ايدى؟! او، بر ذى حيات پانوراما ايدى؟! طويا، طويا تماشا ايتدم.

بو، بهار قوزولرينه باقدقچه اوانيس روحلرك جانليدرى، و آنالرى و بابالرى و چوبانلرى و دبانلرى و لرى، و لرى كوزمك اوكونه كليورلدى؛ و چيورلردى (باباياور ايله عموم دهقادنلرك قوللاقرينه قورشون) و عادتاً بو منظره يه ده بايلىوردم. برده افندم!

بوئانده منبع ذكا؛ مركززدها؛ مصدر شعر و انشا اولان دماغده؛ و نهوت او حقه باز طور باسى اولان «دهقادنلق» دماغده افكار و خيالات شاعرانه؛ مائى و سياه، پنبه و لملى، جاهدى [۲] و جلالى [۳] رنگلى اوله رق جريد اوئنا مغه و اوكا، و بوكا آتوب طونماغه باشلامسونلرمى؛ اره لرنده حيران و لهان [۴] قالد. آتيدى كى شعرى بالارتجال قلمه آلام.

نظيره «بهار قوزولرى»

شمس آملك تنور ساز؛
بر صبح نشاط فزوننده،
يور يوردق چنده!... تار سرور
بارلايور جبهه سنده؛ مهر غرور!
يار نشوه نثار؛ نهوت، او كوزل
اوسروش غرام، ايدرلى نياز
وايله ارئه ايلهردى.
كوليوردى؛ وابسته يوردى؛ قوزى
كه: كز لرلى بر سرور، مله يوب!

[۱] — خام ارواح و پهدان اوليانلر؛ يعنى دهقادنلر! [۲] و [۳] الوان دهقادنيه دن ايكى لون و ارکان دهقادنيه دن ايكى ركن عظيم در. [۴] حكمت جلال و لهان واجد جلال بلكر ذات واحدن باشقه اولمقلرينه — محافل دهقادنيه جه — بالاتفاق قرار ويرلشدر.

قوشارق كيمك ايسته دم... قاجوب
كيد يور جويياره طوغرى...! واجل
صايورمش يى او يورى قوزى!
برده باقدم، كه بر كوك نهيكى
قووالاردم!

دلبرم ده باقوب كولومسردى،
آشيانه غم نمونده...
حاوليوردى؛ ولهله والدته سى؛
طالعلىردى جملرى و اوسس.
حسن بيتاب؛ عذاب غم؛ حيرت...
قيردى هم پارچه، پارچه ايله رك؛
كوكلى، ذهني، دماغى!... بردهشت
دیده حيرتمده در؛... او كوك!!!...

دها دقتلى يازلدينى صورتده بر معنى
چيچاقچندن و بوايه مسلك جليلمه
منافى ايدو كندن بويله جه ترقيمه ابتدار قلندى.

ح. ت

منته مکتوبلری

— شهر مکتوبچيسنه —

ايز بوداغك سوزينه قانوب بكا
دارلمشسك. بر كره عاشق جوشقونه
صور، ايسته رسه ك عمك اوغلو ارجب
بشه يه دانش، باق ذره قدر قباحتم وارمى؛
بنى كورديك زمان «بر يانار طاغك
فيشقىرماسى» كى آتش پوسكورمه!

دون آقشام شاعر شيرين ادا كبايجى
زاده ندابك افندى برادر كزله بر لكده او طو.
روركن، ژاپونى لى دوستم مورى هير و جيقه
كلدى: «والدهم خسته ايمش، شمدى
تلغر افله عزيمتم ايجاب ايتدى» ديدى.
«سز كيدرسه كز بن نه ييارم بيلير ميسكز؟»
ديدم. ندا بك افندى ايله بر «بو هميا عالمى»
ديدى.

قباحتم وارسه بيله عفو ايت ده كل،
سكا «چينده فكر حرب» نهدن عبارتدر
آكلايه يم. «وجدان» نه ديمكدر، او كرن.
شمدى بزم موسيو جون ايله بر
«مباحثه فنيه» ده بولونيوردق. اوزون
اوزادى يه «علم ثروت» دن بحث ايتدى؛
جاتم صيقلدى. طبيعى دكلى يا! بن ده
«هند فقيرلى» ندن بتر بر حالده يم.

سن كل ده بكا «چينك اقطار مجهوله
و ممنوعه سنه برانكيزك سياحتى» ديه
بر مقاله او قو، بنم ديكليه جك حالمى وار
ناصل بكا «تره ياغلى آلك» دن خبر
ويره بيلورميسك؟

اما ديهه جكسك كه بر چوق «قدر
شناس قادينلر» وار بكا «۱۵۰.۰۰۰»
فراغه بر منديل «بيله آلهلر بنجه بر
ياره اتمز. زيرا بن «كيت بكت» حالدن
دوشيورم. «كاغدخانه» يه ده كيتسم آچيله ميورم
بزم... افندى حضرتلرى نه عالمده؛ ساموآ
ده كى سحر بازي خاطر ليورمى؛ رسملى غزته
صاحب امتيازى طوماسين!

نائل «صحايف بديعه» دن «فتن» ي
اوقوبورميسك؟ خلاصه مالى طبق

«رسم سلام» ه بکزيور دكلى؟ «نابوت
آرقه سنده نك ذيلى» نه بايلىدم «بيلمم
كيمه قارشى» يازلمش، خبرك وارمى؛
بزم محله بكجيسى بنم دهقادان اولديغى
خبر آلمش. شمدى ر يانغين اولديمى،
ولو كيجه ياريسى اولسون، قاينك او كنه
كليور «و، يانغون وار...!» ديهه صباحه قدر
قولاغك زاريني باطلا تيور. فوق العاده
بزار اوليورم. شفق سوكر سوكر
«حيات حقيقيه صحنه لرى» نه قوشوب
بر «صباح چوربا» ايجيورم.

هر نه دنس بن «بدايع العرب» دن پك خوشلانه
ميورم. «ابو الحسن الانبارى نك بر مرثيه سى»
بيله اولسه نه يالان سويله يم ذوقه كيتيور.
شمدى نه ايله مشغولم بيلورميسك؟
پول بورژه نك «بر جنات عشق» عنوانلى
اثرينه دائر «ندقيقات ادبيه» ايله!

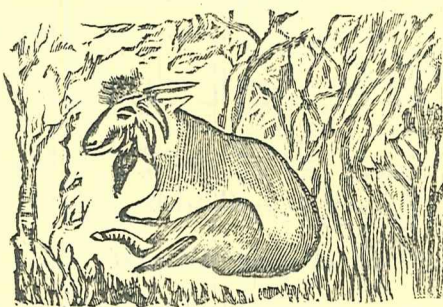
ها! سن «ترك سلاح قونفرانسى»
حقنده كى مطالعه كى حالا يازمك. اويله
«باغلا آرهمنده» ذوق وصفايه طامشسك
لكن براز دوشون «انسان وظائف
حياتيه سى» نى دوشونلى دكلى؟ «باغلا
ديكىلمش اولدقلى رلرك آصمه لره
واوزوم محصوله صورت تاثيرى» نى
او كرنمك دن سن نه استفاده ايدرسك؟
اما ديهه جكسك كه بنم اويله شيلرله او غراشمغه
ذاتاً و قتم يوق، بن شمدى خريستوسده:
«آله! اى مسكن دلدار سنده صوك بهار آغلار»
«جلال وراسم آغلار، عنديلب دلفكار آغلار»
تاوهنى ورد زبان ايدندم؛ كندى
عشقميله مشغولم. اويله اما عزيزم، سزك
عشقكز «عشق ممنوع» در.

بو كون اله، موسيقى شهر على
غالب بك افندى برادر مزك بر مدتدن
برى نشر ايدى كلكده اولدقلى «نوطه
مجموعه سى» نك بشنجيسى كچدى
او كا باقه رق سنك ماصه كك اوزرنده
ترمپته چاليوردم. ديركن قابى آچيلدى.
اله شو ورقينى صونديلر. او قودم.
بر خيلى كولدم. او قوده سن ده كول:

— وما بعدى از —

يکي طيار محر نوچديد

حل ايدنلرك اساميسى هفته لى معلومانم يازيله جقدر.

بو چينك چوبانى زده در. بولانه كوزل
بر بيون باغى ايكنه سى اهدا ايدى جكر.